

ФИО автора - Тимофеева Ньургустана Ивановна;

Место работы: МОУ «Намская начальная общеобразовательная школа МО «Намский улус (район)» РС (Я)»;

Должность: учитель начальных классов;

Предмет – якутский язык;

Класс - 2 «а»;

Раздел: Тыл үөскээһинэ;

Тип урока - Изучение новой темы;

Программные средства:

- Текстовый процессор MS Word;
- Презентация MS Power Point;
- Skype.

Мультимедийное оборудование:

- Компьютер;
- интерактивная доска;
- проектор;
- Веб-камера.

	Тема урока: Тыл састааба.
	Сыала: 1. <i>Үөрэтэр сыала:</i> Тыл олоҕо уонна сыһыарыыта диэн өйдөбүлү биэри. Тыл олоҕуттан сыһыарыыны сатаан араара үөрэни. 2. <i>Сайынарар сыала:</i> Тыл сүһүөххэ хайдах араасарын туһунан өйдөбүлү чинэти, тыл туһунан өйдөбүлү кэнэти. Ситимнээх сананы сайынарары. 3. <i>Иитэр сыала:</i> Айылҕаҕа харыстабыллаах сыһыаны ингэри.

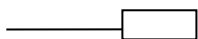
	Эппиэттиир оҕо санатын өйдөөн истэ үөрэнии.
<p><u>Слайд №2.</u></p>	<p>Уруок хаамыыта.</p> <p>I. Уруогу тэрийии, сыалы – соругу билиһиннэри.</p> <p>- Ааспыт уруокка туох туһунан кэпсэттибит этэй?</p> <p>(Сүһүөхтэр араастарын туһунан).</p> <p>-Бүгүн оҕолоор, биһиги билиибитин чинэтиэхпит уонна сананы билиэхпит.</p> <p>II. Саҥа темаҕа киири.</p> <p style="text-align: center;">————— ↔</p> <p>1) Бу схемаҕа сөп түбэхэр тылла булун эрэ.</p> <p>(Сатаан тыл булбатахтарына таабырын таайтарабын)</p> <p>Таба буолбатах да сүүрэр, тыл буолбатах да куугунуур баар үһү.(Өрүс).</p> <p>(Оҕолор булбут тыллара: ынах, улар, атах, үрэр, и т.д.)</p> <p>-Маладьыастар, сүһүөхтэртэн тылы сөпкө таһаардыгыт.</p> <p>2). Тиэкиһи кытта үлэ.</p> <p>-Тиэкиһи болҕойон аабын. Тугу өйдөөн көрдүгүт? Сатаан көннөрүөххүт дуо?</p>
<p><u>Слайд №3</u></p>	<p>-Көннөрүллүбүт тиэкиһи кыраһыабай буочаргытынан устан ылын.</p> <p>-Өссө тугу бэлиэтии көрдүгүт?</p> <p>(Этии аайы отон диэн тыл баар).</p>

Слайд №4

- Отон диэн тыл уларыытын кэтээн көрүөбүн?

- Бу тыллары көрөн тугу этиэххит этэй? (Ити тылларга отон диэнэ хатыланар).

-Оччобуна, отон диэн - тыл уларыбат чааһа. Тыл уларыбат чааһа тыл олоҕо, онтон уларыар чааһа сыһарыта дэнэр.

- Сыһары тылга туохха нааданый?

(Тылы уларытарга, тылы кытта ситимнииргэ).

Слайд №5

-Бу отон диэн тыллартан сыһарытын ылан көрүөххэ эрэ, этиибит өйдөнөр дуо?

Түмүк:

Ол аата сыһарыта суох этии өйдөмөт буолар. Сыһары атын тылы кытта ситимнэһэргэ туттуллар.

- Эниги отоннуу сылдыбыккыт дуо?

-Ханнык отону үргээбиккитий?

-Отон диэн тугуй? (Сир аһа).

-Отон ханна үүнэрий?

-Өссө отон туһунан тугу этиххитий? (Отон эмтээх, араас ыарыларга туттуллар).

-Өссө ханнык отоннору билэбитий? (Оҕолор билэр отоннорун ааттыллар)

<p><u>Слайд №6</u></p>	<p>-Отон арааһа элбэх. Бу барыта отон диэн ааттанар уонна кинилэр көрүннэринэн тус-туспа ааттаахтар.</p> <p>-Биһиги сахалар айылҕа оҕолорунабыт, ол иһин айылҕабыт баайын харыстыахтаахпыт. Сир аһын хомуйарга угун алдыаппакка, сэрэнэн үргүөхтээхпит.</p> <p>Ш. Барбыты чингэтии.</p> <p>- Билигин биһиги тылга олобун уонна сыһыарыытын буларга эрчиллиэхпит. (Отон туһунан хоһооннор).</p>
<p><u>Слайд №7</u></p>	<p>-Бу хоһооннортон отоннор ааттарын булун, тылын олобун, сыһыарыытын булун.</p> <p style="text-align: center;">Дыргыл сыттаах дьэдьэни</p> <p style="text-align: center;">Оҕо барыта таптыыр.</p> <p style="text-align: center;">***</p> <p style="text-align: center;">Эн дьэдьэнини бараарыый</p> <p style="text-align: center;">Сайын бэлэҕин ылҕаарыый.</p> <p style="text-align: center;">***</p> <p style="text-align: center;">Дьикти сүмэнэн туолан</p> <p style="text-align: center;">Оо, хаптаҕаспыт элбэҕиэн!</p> <p style="text-align: center;">***</p> <p style="text-align: center;">Хара харах курдуккун</p> <p style="text-align: center;">Моонньоҕоммут, барахсан.</p> <p style="text-align: center;">***</p>

Кырачааннар биирдэ үһүөн

Тыа саҕатыгар тийбиттэр

Онно кыһыл дөлүһөнү

Көрөн олус үөрбүттэр.

(Интерактивнай дуоска көмөтүнэн үлэ бэрэбиэркэлэнэр).

IV. Уруок түмүгэ.

-Бүгүнгү уруоктан туох саңаны биллигит?

- Туох ыарахаттары көрүстүгүт? Ону хайдах быһаардыгыт?

Дьиэбэ үлэ. Эрчиллии 72, 36 сирэй

Сабаҕаланар түмүктэр: Саха тылын дорҕооннорун арааһын билэр, тылы табатык сүһүөхтүүр, тылы сүһүөхтөрүнэн уонна дорҕооннорунан ырытар, тыл төрүт олоҕун уонна сыһыарыытын сатаан булар буолуохтаах.